

§ 22. Види речень за метою висловлювання та інтонацією

Тиждень 5, урок 22

Обладнання і матеріали:

- підручник "Українська мова та читання" (авторки: Г. Остапенко, О. Волощенко, О. Козак), с. 39;
- роздруківка "[Факти з історії розділових знаків](#)";
- роздруківка "[Перетворіть розповідні речення на спонукальні](#)";
- роздруківка "[Визначте тип речень](#)";
- роздруківка "[Слова, що виражають спонування](#)".

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Привітання.

Заплющте очі та спробуйте уявити те, про що я зараз вам прочитаю.

ІДЕ ОСІНЬ

Вже зриває вітер
Золото беріз.
Застогнали віти,
Похилились вниз.

Листячко тріпоче,
Сумно шелестить,
Заховатись хоче,
Боязко тремтить.

Осінь йде полями,
Стелить килими.
Вже не за горами
Білий кінь зими.
Марко Вовчок

- Про що ця поезія?
- Яка картина постала у вашій уяві?
- Чи подобається вам гуляти осіннім лісом?
- Придумайте речення зі словом осінь.

2. Актуалізація опорних знань.

- З чого складається наше мовлення? (3 речень.)
- Що таке речення? (Група слів, що виражає завершену думку.)
- Наведіть приклади будь-яких речень.

- Пригадайте, які бувають речення за метою висловлювання.

У разі виникнення складнощів, дітям можна запропонувати переглянути [навчальне відео](#)

РОБОТА З ПІДРУЧНИКОМ

1. Завдання № 1, с. 39.

2. Завдання № 3, с. 39.

Доповнення до завдання № 3.

1. Прочитайте вислів. Чи погоджуєтеся ви з автором?

“Розділові знаки — це як нотні знаки. Вони твердо тримають текст і не дають йому розсипатися.” (К. Паустовський)

2. Неабияку роль у розумінні змісту висловленого відіграють розділові знаки. Бернард Шоу стверджував: “Є п’ятдесят способів сказати «так» і п’ятсот способів сказати «ні», і тільки один спосіб написати це”. Чи можна абсолютно погодитися з автором цього твердження? Не зовсім. Візьмемо для прикладу слово “так”. Запишемо його, використовуючи різні розділові знаки. **Так... Так. Так! Так? Так?!** Яку гамму почуттів ми передали!

3. Прочитайте цікаві [факти з історії розділових знаків](#).

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

1. [Перетворіть розповідні речення на спонукальні](#).

2. [Визначте тип речень](#).

3. Спишіть і підкресліть [слова, що виражають спонукування](#).

4. Потренуйтеся передавати голосом почуття й переживання. Для цього промовляйте одну і ту саму фразу з різними почуттями: байдуже, урочисто, радісно, з проханням, з іронією тощо.

Друзі! Нумо жити дружно!

- Проаналізуйте друге речення. Яке воно за метою висловлювання?
- Складіть і запишіть своє спонукальне речення про дружбу.
- 5. За змістом розповідного речення побудуйте кілька питальних.

Четверо дітей читають цікаву книжку.

РЕФЛЕКСІЯ

1. Вправа “Продовж речення”.

На сьогоднішньому уроці я вдосконалив / удосконалила свої знання про...

На сьогоднішньому уроці я навчився / навчилася...

Мені було цікаво, коли...

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання № 4, с. 39.

*Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**,
школа "Соняшник", м. Київ*